

Tussenrapportage Sport in beeld

2007

September 2007

1. Inleiding

Voor u ligt de Tussenrapportage Sport in Beeld 2007. In deze tussenrapportage wordt de voortgang beschreven van de uitvoering van de maatregelen uit het Ontwikkelingsplan Sport in Beeld. We hebben de raad toegezegd hierover jaarlijks te rapporteren. In november 2006 werd de eerste Tussenrapportage Sport in Beeld aan de gemeenteraad gepresenteerd

De tussenrapportage moet in samenhang worden gezien met voorstellen die separaat aan de raad worden voorgelegd: de nota's Herschikking van Sportvelden en Sport, Vensterschool & Bslim.

Op dit moment hebben wij de omvang en de consequenties van een aantal ontwikkelingen met betrekking tot onze sportaccommodaties nog niet volledig in beeld. De schouw van de sportaccommodaties is bijvoorbeeld nog niet voldoende doorgerekend, de uitkomsten van de marktconsultatie Kardinge zijn nog niet bekend en we constateren een toenemende druk op de budgetten voor Sport in Beeld. We schatten op dit moment in dat de beschikbare middelen niet toereikend zullen zijn. Wij kunnen de raad op dit moment niet het complete inzicht bieden in de opgave, die er voor het op orde brengen van de sportaccommodaties ligt, en de oplossingen daarvan. We verwachten dat over een paar maanden wel te kunnen en de raad uiterlijk 1 februari 2008 hierover een nota aan te kunnen bieden. Ook de uitgangspunten voor de nieuwe sportnota willen wij in februari aan de raad voorleggen.

Het vertrekpunt in 2005

Doordat in het verleden jaren achtereen structurele problemen in het onderhoud en beheer van sportaccommodaties met incidentele middelen zijn opgelost, hebben we hierin grote achterstanden opgelopen. In de nota Sport in Beeld en het Ontwikkelingsplan (juli 2005) constateerden we dat de gemeente structureel 2,4 miljoen euro tekort komt voor onderhoud en vervangingsinvesteringen. Daarnaast stelden we een exploitatietekort bij de Werkmaatschappij Sport & Recreatie vast van 1,7 miljoen euro structureel. Die optelsom sluit in totaal op 4,1 miljoen euro. We kondigden diverse maatregelen aan die, in een perspectief van 10 jaar, toewerken naar een structurele oplossing van dit probleem, zoals de herschikking van de sportvelden en gymlokalen, de aanpak van de sporthallen, een tariefsverhoging en het terugdringen van de apparaatskosten. Aan de basis ligt een Meerjarig Investerings- en Onderhouds Programma (MIOP). De maatregelen moeten gezamenlijk een bedrag van 3,7 miljoen euro opleveren. De resterende € 400.000,- is gedekt door bijdragen uit nieuw beleid (2005 € 100.000 structureel en 2006 € 300.000 structureel).

In het Ontwikkelingsplan stelden we ook vast een aantal jaar nodig te hebben om alle taakstellingen te realiseren. Pas in 2014 / 2015 hebben we alle maatregelen doorgevoerd en de taakstellingen gerealiseerd. Dat heeft als consequentie dat we de benodigde financiën voor het MIOP in de eerste jaren nog niet volledig beschikbaar hebben en dat er onvoldoende geld is om alle noodzakelijke of gewenste maatregelen uit te voeren. We zeiden toen dat de financiële ruimte de eerstkomende jaren nog zeer krap is en dat we jaarlijks scherp en zorgvuldig moeten prioriteren.

De Tussenrapportage Sport in Beeld 2006

In november 2006 rapporteerden wij u over de voortgang die in 2006 is geboekt. We gaven een financieel overzicht van de realisatie van de taakstellingen en van de uitvoering van het MIOP. En daarnaast gingen we in op de uitvoering van twee moties van de raad: de *motie Vinkhuizen* en de *motie Stadspark*.

Verder heeft de raad in de begroting 2007 € 450.000 structureel en € 750.000 incidenteel voor de uitvoering van Sport in Beeld beschikbaar gesteld. Een deel hiervan, € 250.000, structureel, is bedoeld voor de nog te realiseren taakstelling in het eindbeeld Sport in Beeld. Het overige deel

bestemden we voor prioriteiten in het MIOP, zoals de renovatie van zwembad De Parrel, coating van De Papiermolen en renovatie van de Honk- en softbalvelden.

Tot slot constateerden we in de tussenrapportage 2006 een aantal risico's met betrekking tot de uitvoering van het *Ontwikkelingsplan Sport in Beeld*. De doelstellingen zijn ambitieus en vergen een grote inspanning. We gaven aan dat extra bijstellingen, om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen, niet op voorhand uitgesloten kunnen worden en dat er geen ruimte is voor nieuwe knelpunten en wensen.

De investeringen in het Ontwikkelingsplan 2005 zijn gebaseerd op tentatieve ramingen. We spraken de verwachting uit dat de investeringen in de herschikkingoperatie sportvelden hoger zouden uitvallen.

We merkten op dat al onze kunstgrasvelden incidenteel gefinancierd zijn en dat vervanging na 10 jaar daarmee niet is geregeld. Een dekkingsvoorstel deden we in de tussenrapportage van 2006 niet, omdat de hoogte van deze tekorten nog niet bekend was. Mede daarom kondigden we aan het MIOP in 2007 door te rekenen en te actualiseren.

En verder stelden we vast dat de nieuw-/verbouw van zwembad Groningen-zuid en het tekort op de nieuwbouw van sporthal Groningen-zuid buiten de oplossingsstrategie van Sport in Beeld vallen.

2. Stand van zaken

Het uitgangspunt in 2004/2005 was dat in de exploitatie voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om het bestaande voorzieningenniveau in stand én bij de tijd te houden. Gegeven de omvang van de problemen stelden we toen al vast dat dit niet in korte tijd zou lukken en stelden een termijn van tien jaar. Nu, ruim twee jaar later, is duidelijk dat we een eind op streek zijn, maar dat de sportvoorzieningen in de gemeente onverminderd om aandacht vragen.

Per maatregel uit Sport in Beeld beschrijven we hieronder de stand van zaken.

Apparaatskosten WSR

Binnen de WSR is een reorganisatie in gang gezet die leidt tot het terugdringen van de apparaatskosten met 1 miljoen euro. In de tussenrapportage 2006 stelden we al vast dat de taakstelling op € 68.000 na gerealiseerd was. Nu constateren we dat van het terugdringen van de apparaatskosten in de WSR begroting 2008 € 1.086.000 structureel is gerealiseerd. Dat betekent dat deze taakstelling meer dan gerealiseerd is.

Deze hogere opbrengst moet in samenhang worden gezien met de taakstelling herschikking sportparken. Het exploitatievoordeel dat indirect door de herschikking wordt verkregen hebben we verantwoord bij de taakstelling Apparaatskosten. Het voordeel valt bij de taakstelling Apparaatskosten daardoor iets hoger uit en bij deze taakstelling lager. Per saldo worden beide taakstellingen gerealiseerd.

Zwembaden

In het Ontwikkelingsplan 2005 constateerden we dat gezien de bezoekersaantallen op stedelijk niveau, we in de stad één 25-meterbad teveel zouden hebben. Daarnaast hechtte uw raad eraan om gespreid over de stad voldoende basisvoorzieningen in stand te houden voor onderwijs, recreatief gebruik en verenigingen.

In het zuiden van de stad is de bouwkundige staat van het Helperbad zeer slecht. Om dit probleem op te lossen onderzochten we twee varianten en constateerden op beiden, boven op de al beschikbare middelen, een financieel tekort. Voor het noordwestelijk deel van de stad is een combinatie van een zwembad met een nieuwe sporthal op het Zernike-complex financieel niet haalbaar. Het zwembad De Parrel blijft daarom gehandhaafd, maar heeft dringend onderhoud nodig.

In de tussenrapportage 2006 kondigden we een onderzoek aan naar de trend en ontwikkelingen op het gebied van zwemmen.

Helperbad

In een brief aan uw raad begin in maart van dit jaar, informeerden wij u over het gewijzigde besluit dat wij op basis van dat onderzoek rond het Helperbad namen. Wij berichtten u dat we het op grond van onderzoek niet verstandig vinden een 25-meterbad in onze stad af te stoten (Zwemwatercapaciteit in Groningen). In het onderzoek kwamen we tot de slotsom dat de trend van dalende bezoekersaantallen zich niet doorzet. Het dalend recreatief gebruik doet zich alleen voor in het recreatief bad van Sportcentrum Kardinge. De vraag naar zwemwater zal naar verwachting in de toekomst gelijk blijven. Daarnaast is de sluiting van één bassin in het Helperbad lastig uitvoerbaar, gaat het ten koste van het recreatieve en verenigingszwemmen in de stad en levert slechts een bescheiden bezuiniging op. In tegenstelling tot Sport in Beeld wordt het Helperbad in zijn geheel gerenoveerd. De kosten voor renovatie van beide bassins in het Helperbad hebben wij voorlopig geraamd op bruto 4,3 miljoen (netto 3,6 miljoen, prijspeil 2008). In verband met terug te ontvangen BTW mogen we rekenen met het netto bedrag.

Voor de renovatie van het Helperbad is structureel € 111.000 in de OCSW-begroting opgenomen. Via het rekeningresultaat 2006 is nog eens € 804.000 beschikbaar. Daarmee kan het investeringsbudget voor het Helperbad worden bepaald op ongeveer € 2,2 miljoen. Dit bedrag is niet voldoende om een volledige renovatie door te voeren. Op basis van ramingen komen we op een investeringssom van netto € 3,6 miljoen die minimaal nodig is voor de renovatie. Dan zou een aanvullende dekking van € 1,4 miljoen noodzakelijk zijn. In de begroting 2008 stellen we de raad voor dit te financieren uit de stadsmeierrechten.

Dit project bevindt zich in de opstartfase. Een projectplan is in november 2007 gereed en de realisatie wordt beoogd in de zomer van 2008.

Zwembad De Parrel

De renovatie van De Parrel staat gepland in 2008. Het luchtbehandelingsstelsel dient te worden vervangen en het dak en de zijwanden van het bad moeten worden aangepakt. Voor dit project wordt op dit moment gewerkt aan het opstellen van de bestekken.

De ramingen zoals die tot nu toe zijn gemaakt bevestigen dat de renovatie binnen het beschikbare budget van 1,5 miljoen euro kan worden uitgevoerd. Als mogelijk risico dient te worden aangegeven dat er weinig "werkhuong" is in de installatiewereld op dit moment. Prijzen kunnen daardoor hoger uitvallen.

Omdat in 2008 ook het Helperbad wordt gerenoveerd, wordt de fasering zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Wanneer de planningen veranderen, zou er tijdelijk hinder kunnen ontstaan voor een aantal klanten.

De Papiermolen

Indien we de coating van de bodem van het zwembad De Papiermolen niet zouden aanpakken, zou het bad kunnen gaan lekken. Gevolg zou zijn dat we ons enige openluchtwzembad zouden moeten sluiten. In november 2006 stelde de gemeenteraad € 550.000 beschikbaar voor het verhelpen van dit probleem. In december 2006 zijn proefvlakken aangebracht. Begin oktober 2007 vindt nader onderzoek plaats. Op basis van beton- en proefvlakonderzoek van de bodem van het zwembad wordt besloten op welke wijze de renovatie van de coating plaatsvindt en wordt een projectplan geschreven.

Vóór de opening van het zwembad eind april 2008 is de renovatie van de coating gereed. Vooralsnog wordt verwacht dat het geraamde budget voldoende is.

Of het totale budget toereikend is, is afhankelijk van de uitkomsten van het betononderzoek en de marktomstandigheden. Op dit moment stijgen de bouwkosten zeer snel. Bij aanbesteding blijkt pas of de renovatie van de coating gerealiseerd kan worden binnen de gestelde termijnen en of het budget toereikend is.

Sportcentrum Karding

De bezoekersaantallen in het recreatief zwembad van Sportcentrum Karding tonen de laatste jaren een dalende tendens. Dit heeft een negatief effect op de exploitatie van Karding. Een andere oorzaak van het tekort is dat de afgelopen jaren de onkosten fors zijn gestegen. We onderzoeken hoe we deze tendens kunnen doorbreken en het exploitatietekort verminderen. Daarbij is als uitgangspunt vastgesteld dat we in ieder geval het zwembad en de ijsbaan als basisvoorziening willen handhaven.

Het ontwikkelingsperspectief van Karding is uitgewerkt in vier scenario's. Voordat een definitieve keuze kan worden gemaakt uit de scenario's is een financiële analyse noodzakelijk. In februari

2006 presenteerden wij de raad de resultaten van deze financiële analyse in de rapportage “Een toekomst voor sportcentrum Kardinge”. De raad verleende vervolgens goedkeuring voor een private verkenning van de mogelijkheden voor versterking van de commerciële functies van Kardinge.

In eerste instantie toonden zich 17 bedrijven geïnteresseerd om te participeren in het Sportcentrum. Om diverse redenen zijn de meeste uiteindelijk op eigen initiatief afgehaakt (omvang bedrijf, financiële mogelijkheden etc.). Op dit moment zijn we in gesprek met nog één bedrijf (een samenwerkingsverband van vier businesspartners). Dit bedrijf heeft onlangs een bedrijfsplan opgesteld. Op basis hiervan kunnen nadere keuzes worden gemaakt, inclusief de haalbaarheid van de beoogde bezuiniging van € 200.000. Aanpassingen aan het gebouw maken onderdeel uit van de besprekingen. Betrokken partijen willen zelf investeren. In hoeverre een substantiële bijdrage van de Gemeente Groningen wordt verwacht is op dit moment nog niet bekend. De planning is dat wij dit traject eind 2007 zullen afronden en het besluit hierover in februari aan de raad voor willen leggen. .

De taakstelling in het kader van SiB bedraagt €200.000 en moet in 2010 gerealiseerd zijn. Gelet op de exploitatiedruk als gevolg van teruglopend bezoek aan het recreatieve bad en de snel stijgende energielasten, zal de haalbaarheid van de bezuiniging voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van de marktconsultatie. De taakstelling meegegeven aan het enig overgebleven bedrijf. Mede gezien de mogelijke investeringen die aan de orde zijn om een marktgerichte exploitatie op onderdelen mogelijk te maken, is het nog onduidelijk of de taakstelling haalbaar is.

Terugloop kapitaallasten

In de nota Sport in Beeld stelden we vast dat het bedrag van 2 miljoen euro, dat we beschikbaar hadden voor (groot) onderhoud en vervangingsinvesteringen, moest worden opgehoogd met 2,4 miljoen euro. Dit was nodig om de inhaalslag te kunnen maken, waarmee we de bestaande sportvoorzieningen weer op een kwalitatief goed niveau brengen. Het extra te creëren budget ad 2,4 miljoen zal worden aangewend voor vervangingsinvesteringen, maar met name ook voor het wegwerken van achterstallig (groot) onderhoud. Dit is te beschouwen als een tienjarig project en wordt daarom incidenteel gefinancierd uit de ombuigingsmaatregelen in Sport in Beeld. Door deze incidentele wijze van financiering kan de terugloop van kapitaallasten op de bestaande accommodaties worden aangewend voor de uitvoering van Sport in Beeld.

De terugloop verloopt in stapjes van grofweg 100.000 euro per jaar tot een maximum van 1,1 miljoen euro structureel te realiseren in 2016. Overigens is ten opzichte van de rapportage 2006 de vrijval in de eerste jaren wat minder, omdat in de vorige rapportage verzuimd is de kapitaallasten van de 2e fase renovatie Kardinge mee te nemen in de berekeningen.

Sportparken

In de nota *Sport in Beeld 2005* constateerden we dat sommige sportparken intensief worden gebruikt en andere extensief. We willen een omslag maken door de aanwezige ruimte slim te benutten. Door de aanleg van kunstgrasvelden kan het gebruik worden geïntensiveerd en vervolgens kunnen extensief gebruikte parken worden afgestoten. Het afstoten van de kleine, extensief gebruikte parken en het aanleggen van kunstgrasvelden heeft als voordeel dat de exploitatielasten verminderen. Bovendien kunnen de vrijkomende locaties een andere invulling krijgen. Kunstgrasvelden kunnen intensiever worden gebruikt omdat er, in tegenstelling tot natuurgrasvelden, geen beperking zit op het gebruik. De velden kunnen in principe 24 uur per dag worden gebruikt. Naast het intensievere gebruik heeft kunstgras ook als voordeel dat we een stabiele kwaliteit kunnen garanderen. De velden zijn onder vrijwel alle weersomstandigheden te bespelen.

De opgave in het Ontwikkelingsplan 2005 bestond uit: het afstoten van vier sportparken, te weten Paddepoel – Zuid, De Hoogte, Lewenborg en Vinkhuizen II en de op deze parken spelende

verenigingen te verhuizen naar respectievelijk de sportparken De Parrel, 't Noorden, Kardinges en Vinkhuizen I. Daarnaast hadden we ons ten doel gesteld vijf kunstgrasvelden aan te leggen, vier club/kleedaccommodaties te bouwen en een onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor een verhuizing van de vv Oosterparkers naar de Oosterparkwijk. Voor de locaties Lewenborg en Vinkhuizen II waren in 2005 nog geen definitieve bestemmingen. Mogelijke opbrengsten van deze locaties zouden worden ingezet voor investeringen in het kader van SiB. De exploitatielasten waren in de nota *Sport in Beeld* geraamd op € 665.000 en zijn in het Ontwikkelingsplan bijgesteld op naar schatting € 475.000. Het verschil is via nieuw beleid 2007 structureel gecompenseerd.

In de tussenrapportage 2006 meldden we de aanleg van een kunstgrasveld op Sportpark 't Noorden en anderhalf kunstgrasveld op Sportpark De Parrel. Eén kunstgrasveld op Sportpark Kardinges was al aangelegd in 2005. We stelden vast dat vv Oosterparkers op Sportpark Kardinges zouden blijven omdat na onderzoek bleek dat er voor hen geen ruimte is in de Oosterparkwijk. We benadrukten dat de investeringen in het Ontwikkelingsplan gebaseerd zijn op tentatieve ramingen en spraken de verwachting uit dat de kosten voor aanleg hoger zouden uitvallen. Tevens merkten we op dat al onze kunstgrasvelden incidenteel gefinancierd zijn en er daarmee niet is geregeld dat zij na 10 jaar kunnen worden vervangen.

De herschikking van de sportvelden is apart in besluitvorming gebracht. In het voorstel 'Herschikking Sportvelden' geven we een financieel beeld van de herschikking van de sportvelden. In het voorstel constateren we aanzienlijke meerkosten ten opzichte van het Ontwikkelingsplan 2005 en geven aan hoe dit is te verklaren. Wij stellen evenwel de raad voor om met de uitvoering van de herschikkingoperaties door te gaan. In het voorstel 'Herschikking Sportvelden' stellen we de raad voor krediet beschikbaar te stellen voor de afronding van de herstructurering op de Sportparken 't Noorden en De Parrel zodat we de vrijkomende sportparken tijdig kunnen overdragen (Paddepoel 1 januari 2008 en De Hoogte 1 augustus 2008).

De taakstelling op de exploitatie van de sportvelden door de herschikkingoperatie bedroeg in het Ontwikkelingsplan Sport in Beeld € 475.000. De prognose van de realisatie op dit moment bedraagt € 400.000. Bij de 'Apparaatskosten hebben we toegelicht waarom dit bedrag lager uitvalt. Per saldo geldt dat de taakstelling voor 'Apparaatskosten WSR' en 'Herschikking Sportparken' wordt gehaald.

Sportpark Vinkhuizen

In het voorstel 'Herschikking Sportvelden' is nog geen afweging gemaakt over Sportpark Vinkhuizen II. Het afstoten van het Sportpark Vinkhuizen II maakt onderdeel uit van de herschikkingoperatie en moet een structureel exploitatievoordeel opleveren van € 64.000. Hoe eerder we deze operatie doorvoeren, hoe eerder het exploitatievoordeel ontstaat. Daar staat tegenover dat we nu vaststellen dat dit sportpark op korte termijn geen opbrengst oplevert, omdat het terrein niet kan worden bebouwd. Milieunormen laten dit niet toe. Tevens stellen we vast dat we in het kader van de nieuwe Sportnota en de Structuurvisie 2020 willen kijken naar het gebruik van de verschillende sportparken. Om die redenen willen we de herschikking sportvelden op het onderdeel Vinkhuizen II uitstellen tot 2009. In onze nota over het op orde brengen van de sportaccommodaties (februari 2008) komen we hierop terug.

Sportpark Kardinges

In december 2006 besloten we, om vanwege de grote capaciteitsdruk door de komst van FC Lewenborg, een derde veld op Sportpark Kardinges aan te leggen. Toen dat onvoldoende bleek te zijn, stelden wij uw raad voor het Sportpark Lewenborg te handhaven en in te passen in de VMBO ontwikkeling. Gevolg van dit besluit is dat twee van de drie kunstgrasvelden gerealiseerd worden op Sportpark Lewenborg en niet op Sportpark Kardinges. Twee jaar geleden is vooruitlo-

pend op de verhuizing van FC Lewenborg naar Kardinge, één kunstgrasveld op Sportpark Kardinge aangelegd.

Kleedkamers Sportpark Kardinge

Om de ondercapaciteit van kleedkamers op Kardinge, als gevolg van de verhuizing van FC Lewenborg naar het sportpark te ondervangen, is door de raad in het kader van de tussenrapportage SiB 2006 € 100.000 extra beschikbaar gesteld.

We constateren echter, ook als de verhuizing van de voetbalvereniging naar Kardinge niet doorgaat, een tekort aan kleedkamers op Sportpark Kardinge. Het is aan de verenigingen op het sportpark om zelf initiatieven te ontwikkelen voor extra kleedkamers. Zij kunnen daarbij een beroep doen op de Investeringsregeling van de Gemeente Groningen. Verder vinden wij dat het bedrag van €100.000 ter beschikking moet blijven van sportpark Kardinge ten behoeve van de extra kleedkamers.

Sportpark Coendersborg

Vlak na vaststelling van het Ontwikkelingsplan is op Sportpark Coendersborg in plaats van herstel van het bestaande kunstgrasveld, een nieuw kunstgrasveld aangelegd. Dit is toegelicht in de nota 'Herschikking sportvelden'. De vervanging van het oude kunstgrasveld heeft een hoge prioriteit in het MIOP voor 2008.

Sportpark Stadspark

In de vergadering van 31 mei 2006 heeft de raad een motie aangenomen waarin het college werd verzocht met voorstellen te komen om een kunstgrasveld op sportpark Stadspark te realiseren. Bij besluit van 28 maart 2007 is hiervoor een budget vastgesteld van € 550.000.

In de tussenrapportage 2006 deden wij al verslag van genomen maatregelen ter verbetering van het sportpark. De aanleg van één kunstgrasveld op het sportpark waar Velocitas voetbalt, is inmiddels gerealiseerd. De werkzaamheden zijn binnen het beschikbare budget uitgevoerd.

Sportpark Corpus den Hoorn

De renovatie van het honk- en softbalveld is in 2007 gerealiseerd. De werkelijke kosten van de aanbesteding lagen lager dan we hadden begroot. Wij zullen dit voordeel betrekken bij onze afwegingen in de nota over het op orde brengen van de sportaccommodaties in februari 2008.

Bij de renovatie is het honk- en softbalveld vergroot zodat het voldoet aan de eisen van de bond. Renovatie bestond deels uit onderhoud volgens planning en deels uit extra maatregelen in verband met gewijzigde bondseisen.

Capaciteit sportparken

Een ontwikkeling van de laatste drie jaar is de toename van het aantal voetbalteams in de stad. In 2005 constateerden we op basis van KNVB cijfers, dat het aantal leden van voetbalverenigingen al jaren stabiel was. Bij het berekenen van de capaciteit van de sportparken en dus ook de herschikking van de sportparken, baseerden we ons op het aantal voetbalteams van dat moment.

Zoals wij u in april van dit jaar in een brief berichtten, blijkt echter dat in de periode 2003 - 2006 het aantal voetbalteams in de stad Groningen met 52 is toegenomen. Dit seizoen zijn er weer 7 teams bijgekomen (zie tabel), waarmee de totale toename ten opzichte van 2003 59 is geworden. De toename doet zich voor bij de jeugdteams en de verwachting is dat het aantal jeugdleden van

sportverenigingen eerder toeneemt dan afneemt. Voor het vrouwenvoetballen wordt verwacht dat dit in de toekomst sterk zal toenemen. Door de toename zal de druk op de capaciteit van de sportparken groeien.

Sportpark	2003/2004	2006/2007	2007/2008	Vershil tov 2006	Vershil tov 2003
Coendersborg	41	44	41	-3	0
Corpus den Hoorn	43	40	38	-2	-5
De Kring	4	4	3	-1	-1
De Verbetering	21	36	37	1	16
Engelbert	7	8	9	1	2
Esserberg	98	101	106	5	8
Kardinge	104	117	114	-3	10
Noorden	21	19	22	3	1
Parrel/Selwerd	17	20	21	1	4
Stadspark	21	32	36	4	15
Vinkhuizen I/II	54	62	63	1	9
Eindtotaal	431	483	490	7	59

Uit bovenstaande tabel kunnen we opmaken dat de toename zich vooral voordoet op de sportparken Stadspark, De Verbetering (Hoogkerk), Kardinge, Vinkhuizen en Esserberg. Voor het Stadspark, De Verbetering en Vinkhuizen geldt dat een direct verband kan worden gelegd met de bouw van de nieuwe wijken aan de westkant van de stad (Buitenhof, de Helden, Gravenburg). Voor de sportparken Stadspark, De Verbetering, Kardinge en Esserberg geldt dat de grenzen van de capaciteit zijn bereikt. Ook voor sportpark 't Noorden geldt dat met de komst van VVK de grenzen van de groei zijn bereikt.

Naast het capaciteitsprobleem is er voor een aantal sportparken sprake van een kwaliteitsprobleem door intensief gebruik.

We zien dus de druk op de capaciteit van een aantal sportparken toenemen en we verwachten de komende jaren nog geen einde aan deze groei. Op zich is groei mooi, vooral als jeugdafdelingen groeien. Maar het is de vraag of we alle groei met kunstgras moeten faciliteren. Meer gezamenlijk en efficiënter gebruik van de bestaande accommodaties is ook een mogelijkheid.

De komende jaren zouden er, op basis van het huidige aantal teams en bezettingsgraad van de sportparken, 5 extra kunstgrasvelden moeten worden aangelegd. Dat betreft een investeringslast van 2,5 miljoen euro. In de sportnota zullen wij onderzoeken of wij deze ambitie moeten en kunnen invullen, of dat er andere oplossingen denkbaar zijn. In deze nota laten wij deze wens dus vooralsnog buiten beschouwing.

Gymlokalen

In het Ontwikkelingsplan 2005 stelden we vast dat de gymlokalen relatief weinig worden gebruikt. Vooral het recreatieve gebruik van bepaalde lokalen is beperkt. Daarom is opdracht gegeven om te onderzoeken welke gymlokalen zouden kunnen worden afgestoten.

Bij de vraag, welke gymlokalen we konden afstoten hebben we de volgende criteria gehanteerd:

- bouwjaar;
- staat van onderhoud (wat staat er op de planning de komende jaar);
- exploitatielasten;
- mogelijkheid om elders in de buurt opnieuw in te roosteren (bezettingsgraad).

Op basis van die criteria kwamen de volgende gymlokalen in aanmerking voor afstoting: Vuursteenlaan, Agaathstraat, Spicastraat en Noorderpoortsingel. Dat waren vier in plaats van de oor-

spronkelijk zes geraamde af te stoten gymlokalen. Daardoor verminderden de exploitatielasten verminderen € 75.000,-. Ten opzichte van de oorspronkelijke bezuiniging van € 135.000 structureel bleef op deze maatregel nog € 60.000 over. Via nieuw beleid 2007 is deze lagere realisatie structureel gecompenseerd.

Doordat de vervangende nieuwbouw en de onderhandelingen met derden meer tijd in beslag nemen dan oorspronkelijk was gepland, is de uitvoering van deze maatregel vertraagd. Als gevolg van deze vertraagde nieuwbouw wordt het exploitatievoordeel van de af te stoten gymlokalen eveneens later gerealiseerd.

De alternatieve planning is:

Agaatstraat : september 2009 (afhankelijk nieuwbouw Violenstraat)
 Vuursteenstraat : september 2008 (afhankelijk nieuwbouw Gravenburg en leerlingstromen)
 Spicastraat : december 2007

Op basis van deze planning zal de taakstelling van € 75.000 pas in 2010 zijn gerealiseerd.

(Top)sporthallen

We worden steeds vaker werden geconfronteerd met de vraag om een topsporthal met een bezoekerscapaciteit van circa 600-800 mensen. Vanwege de beperkte middelen sloten we ons aan bij bestaande initiatieven. Concrete initiatieven waren er bij de locaties Kardinge (Alfa-College) en Zernike (Hanzehogeschool).

Sporthal Alfa-College

Het Alfa-College heeft het initiatief genomen tot de bouw van een (semi)topsporthal in recreatiegebied Kardinge. De nieuwe topsporthal van het Alfa-College is gerealiseerd en in gebruik genomen.

Sporthal Hanzehogeschool

Door mee te investeren (€ 253.000) in de nieuwe sporthal die de Hanzehogeschool op dit moment bouwt op het Zernikecomplex, zorgt de gemeente ervoor dat hier een kleine topsporthal wordt gerealiseerd. Voor Groningen is de topsporthal van de Hanzehogeschool een goede aanvulling. De verwachting is dat de hal met ingang van het sportseizoen 2008/2009 beschikbaar is.

In juli 2007 informeerde wij de raad in een brief dat de Stichting Topvolleybal (Lycurgus) geen gebruik zal maken van de hal, in tegenstelling tot eerdere verwachtingen. De voor Lycurgus bedoelde uren zijn nu beschikbaar voor andere sportorganisaties.

Sporthal Zuid

Sporthal De Wijert is een belangrijke sportaccommodatie voor onderwijs en recreatief gebruik in het zuiden van de stad. Het is een oude hal die niet meer voldoet aan de eisen en dringend aan renovatie toe is. Er zijn drie toekomstvarianten: een sporthal bij het Gomarusscollege, een nieuwe sporthal op de huidige locatie (Liquid City) of het voorlopig handhaven van de huidige hal. De laatste variant viel af omdat het de problemen voor zich uit schuift. In een brief aan de raad (december 2005) hebben wij de afwegingen met betrekking tot de andere twee varianten beschreven.

Op dit moment bevindt het project zich nog in het stadium van de locatiekeuze: Liquid City i.s.m. met Nijestee of Sportpark de Wijert i.s.m. het Gomaruss College.

Gelet op de nog nader te bepalen bijdragen van Nijestee en de mogelijke inzet van BLS-gelden (Bedrijfsgebonden Locatie Subsidie) gaan wij er voor alsnog vanuit dat Liquid City uit financieel oogpunt de voorkeur verdient. Er moet nog berekend worden hoeveel BLS-gelden benodigd zijn. Vervolgens moet worden beoordeeld of we deze BLS-gelden willen bijleggen om het tekort te dekken. De mogelijke bouw van Liquid City is beoogd in 2010/2011. Duidelijk is dat de inrichting van de nieuwe sporthal voor rekening komt van de gemeente. Voor de vervanging van Sporthal Zuid is geen geld gereserveerd. Voor een investering in sporthal Zuid is in de gemeentebegroting geen dekking. We komen hierop in onze nota in februari terug.

Sporthal Vinkhuizen

De raad heeft bij de behandeling van de gemeentebegroting 2007 besloten sporthal Vinkhuizen geschikt te maken voor het gelijktijdig spelen van twee basketbalwedstrijden. Er is bij raadsbesluit van 28 maart 2007 definitief € 900.000 beschikbaar gesteld voor dit project, dat zich momenteel in het ontwerpstadium bevindt. In november zal het definitief ontwerp worden vastgesteld en in mei 2008 kan de bouw van start gaan.

Sporthal Lewenborg

Eind april van dit jaar is sporthal Lewenborg door brand verwoest. De gebruikers van de sporthal konden tijdelijk elders worden ondergebracht. De vervoerskosten en de eventuele hogere verhuurkosten voor de gebruikers worden gedurende 1 jaar gedekt door de verzekering mits er binnen een jaar concrete plannen liggen voor her- of nieuwbouw. Omdat er geen aanleiding is om op een andere locatie te bouwen hebben wij op 26 juni besloten te kiezen voor herbouw op dezelfde locatie, wat tevens de goedkoopste en snelste oplossing is. Rond deze tijd hebben we een calculatie opgesteld voor de herbouw van de sporthal. We stemmen onze plannen af met woningbouwcorporatie IN, zodat de herbouw ook ingepast kan worden in de herstructureringsplannen. Afhankelijk van de te doorlopen procedures en een soepele planvorming kan na de zomervakantie 2008 worden gestart met de verbouw. De geplande bouwtijd is een jaar, zodat de sporthal op zijn vroegst vanaf het schooljaar 2009/ 2010 gebruiksklaar is. Voor zover we nu kunnen overzien zijn de middelen die door de verzekering beschikbaar worden gesteld voldoende om de herbouw te financieren, maar niet om de herhuisvesting- en vervoerskosten van de gebruikers na april 2008 te dekken.

Bijstelling Meerjaren investeringen- en onderhoudsplanning (MIOP)

In de MIOP is berekend dat onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende 10 jaar 2,4 miljoen euro extra per jaar bedragen. In de nota Sport in Beeld is aangegeven dat mede door het afstoten van een aantal accommodaties en de doorgevoerde kwaliteitsverbetering van bestaande accommodaties, het vereiste bedrag met € 100.000,- naar beneden kan worden bijgesteld. Omdat er in het kader van Sport in Beeld per saldo geen accommodaties worden afgestoten, vinden wij een besparing op het MIOP van € 100.000 niet reëel. Wij komen hierop in onze nota over het op orde brengen van de sportaccommodaties in februari 2008 terug.

Tariefsverhoging

In het Ontwikkelingsplan 2005 kozen we voor een stapsgewijze tariefsverhoging van totaal gemiddeld 10% over een periode van 3 jaar, bovenop de autonome indexatie. Om de tariefsverhoging geleidelijk te laten plaatsvinden, vond de verhoging in drie termijnen plaats: op 1 augustus 2005 met 3,5%, per 1 augustus 2006 met 3,5% en per 1 augustus 2007 met 3%. Daarbij is per jaar inzicht gegeven in de doorgevoerde verbeteringen van de sportaccommodaties Op 30 mei 2007 is

het voorstel voor de derde fase van de tariefsverhoging in de raad besproken. De taakstelling van € 300.000 is met de derde tariefsverhoging gerealiseerd.

Bslim

De raad wordt in aparte rapportages over sportstimulering in de buurt op de hoogte gehouden van de voortgang van B-slim (zie voorstel *Sport, Vensterschool en Bslim*).

Herstructurering subsidie- en tarievenstelsel

Sommige verenigingen vragen om extra ondersteuning of subsidie. Ondersteuning bieden wij in eerste instantie via sportconsulenten. Het doel van die ondersteuning is de zelfredzaamheid van verenigingen te vergroten, zodat zij een goede samenwerkingspartner kunnen zijn. Verdere versterking van de samenwerking ondersteunen we met project- en waarderingssubsidies aan verenigingen.

Wij willen het subsidiestelsel aanpassen, zodat op basis daarvan scherpere beleidsmatige keuzes kunnen worden gemaakt. We voeren in een nieuw stelsel een verschuiving door van een automatische korting op de huur van de accommodatie naar accommodatie- en activiteitensubsidies.

In de periode april - oktober 2007 vindt discussie en inspraak plaats. Het nieuwe stelsel kan in november door de gemeenteraad worden vastgesteld. Per 1 januari 2008 wordt het stelsel ingevoerd, met een overgangsfase van twee jaar, tot 1 januari 2010.

Sportbesluit

Op 19 december 2003 nam de rijksoverheid een besluit waarin werd geregeld dat de verhuurder van een sportaccommodatie 6% BTW in rekening moet brengen en dat de aan hem in rekening gebrachte BTW (meestal het algemene tarief van 19%) met de belastingdienst verrekend kan worden. De regeling is op 1 januari 2002 ingegaan en kan met terugwerkende kracht worden toegepast. Het mogelijke structurele financiële effect voor de reguliere exploitatie per 2008 e.v. wordt voor de Gemeente Groningen berekend op afgerond € 150.000. Dit betekent een structureel voordeel op de exploitatielasten voor de sportaccommodaties. Over de periode 2002 - 2007 bedragen de fiscale voordelen per saldo afgerond € 1,7 miljoen (incidenteel). Deze berekeningen zijn voorgelegd aan de Belastingdienst. Die heeft nog niet bericht akkoord te gaan met de voorgestelde berekening.

Door toepassing van het sportbesluit komen de netto onderhoud- en vervangingskosten in het MIOP € 500.000 lager uit. Het totale effect van het sportbesluit is op basis van de nu voorliggende meerjarenbegroting te berekenen op € 650.000. Wij vinden dat dit bedrag ten bate moet komen van de uitvoering van Sport in Beeld. In de nota over het op orde brengen van onze sportaccommodaties (februari 2008) komen we hierop terug. Het incidentele fiscale voordeel willen wij voor een belangrijk deel inzetten voor deerschikking van de sportvelden (zie de separate nota hierover).

Versnelde uitvoering projecten uit het MIOP

Bij de vaststelling van de begroting 2007 is structureel € 450.000 nieuw beleidsgeld voor Sport in Beeld toegekend. Voor een bedrag van € 250.000 was dit bedoeld om de lagere opbrengst van deerschikking sportparken en gymnastieklokalen op te vangen. Het resterende deel ad € 200.000 is aangewend voor extra maatregelen, waarvoor in het MIOP geen dekking was (de renovatie van de honk- en softbalvelden en zwembad De Parrel en de coating van De Papiermolen).

Communicatie

Iedere week maken 80.000 sporters gebruik van onze sportaccommodaties. Groningen telt 20 sportparken, 102 sport- en oefenvelden, 6 sporthallen, 33 gymzalen en 4 zwembaden. Groningen telt 258 sportverenigingen. Die maken 27.000 uren gebruik van onze velden, 12.000 uren van onze hallen en 20.000 uren van de gymlokalen. Het gebruik van de atletiekbaan, wielervedbaan, ijsbaan en openbare tennisbanen blijft hier voor het gemak buiten beschouwing.

Zoveel mensen, zoveel wensen. Wij communiceren nagenoeg dagelijks met sporters en verenigingen over verhuur en gebruik, beheer en onderhoud en tarieven.

Regelmatig spreken wij met onze gebruikers over ons beleid en toekomstige ontwikkelingen. Onze communicatieve inzet is daarbij altijd gericht op:

- Informeren;
- Zorgen voor betrokkenheid;
- Feedback vragen en ontvangen.

Sinds 2004 zijn dit de drie pijlers van onze communicatie. In de 'Negen voor communicatie', onderdeel van Sport in Beeld en vastgesteld door uw gemeenteraad, zijn deze doelen uitgewerkt in een communicatieplan voor de sportsector. De 'Negen voor communicatie' bepaalt hoe wij willen communiceren met sporters en verenigingen. Sinds de vaststelling van Sport in Beeld zijn de volgende resultaten geboekt:

Wat hebben we gedaan?

- Wij voeren jaarlijks klanttevredenheidsonderzoeken uit onder gebruikers van onze sportaccommodaties, we hanteren daarbij een cyclus van 3 jaar:
 - In 2004 onder de gebruikers van sportcentrum Karding
 - In 2006 onder gebruikers van sporthallen, sportvelden en gymlokalen
 - In 2007 onder gebruikers van de zwembaden
 - In 2008 staat het volgende onderzoek voor sportcentrum Karding gepland
- Onze klachtenprocedure is sinds 2004 sterk verbeterd en aangescherpt
- De afgelopen jaren is de digitale informatievoorziening voor de sportsector sterk uitgebreid
- Wij overleggen sinds 2006 ieder kwartaal met alle gebruikers van onze sportparken over de dagelijkse gang van zaken in het 'parkoverleg'. Jaarlijks overleggen wij met grootgebruikers, ingedeeld naar 'gebruik' en/of locatie, zoals ijsverenigingen, zwemverenigingen en sporthal/gymlokaalgebruikers.
- Verschillende trainingen voor medewerkers van de werkmaatschappij sport en recreatie

Wat zijn de resultaten?

- Door de klantenonderzoeken hebben wij een beeld van wat de gebruikers vinden van onze accommodaties en onze dienstverlening. Daardoor kunnen we gericht actie nemen en verbeteringen aanbrengen. Bovendien kunnen we met jaarlijkse onderzoeken snel beoordelen of de acties en verbeteringen effect hebben gehad.
- Uit het onderzoek in 2006 blijkt dat de gebruikers van sporthallen, sportvelden en gymlokalen tevreden zijn over de openingstijden, de bereikbaarheid en de geschiktheid van de accommodaties voor de sport waarvoor deze wordt gebruikt. Het onderhoud kan beter. Over de manier waarop wij sporters en verenigingen benaderen zijn de gebruikers wel tevreden. Ten aanzien van de dienstverlening zouden gebruikers meer gehoor willen krijgen op verbeteringssuggesties.

- Door snel en adequaat te reageren op klachten en meldingen is het totaal aantal klachten van 2004 tot 2006 teruggelopen van 794 naar 162. Het gaat hierbij vooral om ‘meldklachten’ (schoonmaak, vervanging van kapotte lampen e.d.).
- Sinds 2006 is een digitaal klachtenformulier beschikbaar evenals een digitaal aanmeldingsformulier voor cursussen. Ook zijn wij in 2007 gestart met een elektronische nieuwsbrief voor de klanten van sportcentrum Kardinge. Dit is het begin van het op te zetten klantrelatiesysteem voor alle mogelijke gebruikers(groepen).
- Alle medewerkers van de werkmaatschappij Sport & Recreatie hebben in 2006 een training klantgerichtheid gevolgd. In 2007 is hierop een vervolg georganiseerd voor dezelfde groep: training “omgaan met agressie”. Daarnaast hebben alle teamleiders in 2006 en 2007 een afzonderlijke training gevolgd waarin communiceren met medewerkers en gebruikers centraal stond.

De afgelopen jaren is er over de volle breedte veel verbeterd in de communicatie tussen de dienst OCSW, sporters en verenigingen. We zitten duidelijk op de goede weg, maar we zijn er nog niet. Het blijft mensenwerk. In een sector met zoveel ‘klanten’, waar zoveel gebeurt op zoveel verschillende plaatsen en tijdstippen, worden nu eenmaal fouten gemaakt en is tegenslag onvermijdelijk. Uiteraard mag het niet gebeuren dat sporters voor een dichte deur of een gesloten sportpark staan. Dat moeten en willen we in de toekomst voorkomen. Maar als het gras minder snel groeit of een sporthal in brand wordt gestoken zullen we met zijn allen begrip moeten opbrengen voor de ontstane nood situatie. Ook over de oplossingen die we dan bedenken en het vervolgtraject zullen we beter moeten communiceren. De operatie ‘Herschikking Sportvelden’ is wat dat betreft een goed leerproces.

Sporters, gebruikers en sportverenigingen hebben vooral behoefte aan duidelijkheid. Kan er worden gespeeld? Is er een veld beschikbaar? Is de wedstrijd afgelast? We zullen het komende jaar zorgvuldig moeten onderzoeken of we met een aantal gerichte verbeteringen een bijdrage kunnen leveren aan de gewenste duidelijkheid. We willen vooral zoveel mogelijk van onze fouten leren en voortbouwen op goede ervaringen uit het verleden. Signalen uit de sector blijven daarvoor onmisbaar. Daarom gaan we tijdens onze reguliere overleggen en in het kader van klanttevredenheidsonderzoeken nog nadrukkelijker aandacht besteden aan onze communicatie.

Waar gaan we in de toekomst aan werken/ mee verder?

- We blijven klanttevredenheidsonderzoeken houden onder de gebruikers;
- Waar mogelijk intensiveren we het contact met onze gebruikers;
- Wij gaan nog meer gebruik maken van de mogelijkheden van internet:
 - Alle gymlokalen met locatie en verhuurspecificaties komen vanaf het seizoen 2008/2009 komen op internet
 - Sporters kunnen vanaf seizoen 2008/2009 de Kardinger tennis- en squashbanen via Internet huren.
 - De verhuur wordt verder gedigitaliseerd. Verhuurders krijgen zo direct inzicht in de beschikbaarheid van accommodaties. Dit als eerste stap naar een verdere digitale verhuur.